

רות אשל וג'ורא מנור

מעשיות, שהפגישו את המשתתפים עם גישות שונות לשכלול יכולת הרקדן, מתוך מודעות וקשב למפגש בין הגוף - התנועה - והתחושה (שיטות פלדנקרייז, אלכסנדר, פאולה, פילטיס, יוגה, גשטאלט וצ'י קונג). כמו כן התקיימו הרצאות בנושא "בריאות הרקדן" מהבטים של אורטופדיה, פסיכולוגיה, אנטומיה ורפואה.

להקת ורטיגו

להקת ורטיגו קיימה בסטודיו של הלהקה, במרכז ז'יראר בכר בירושלים, סדרת מפגשי מחול, עם הכוריאוגרף הצרפתי עמנואל גריווה ועם אילנית תדמור (בשיתוף הקונסוליה הבריטית). כסיכום, הועלה המופע "אדם-מטבע ומה שביניהם"; מדובר בפרויקט שבו שישה גברים ישראלים ובריטים חקרו

מהשורה הראשונה בעולם. ועדת הפרס כוללת מנהלי תיאטראות בני יורק ואנשי מקצוע בתחום המחול. טקס הענקת הפרס התקיים ב-20 בספטמבר בתיאטרון ג'ויס בניו יורק.

כנס מחול ארצי - חלונות למחול 2002

זו השנה החמישית ברציפות בה מתקיים בליג בעומר כנס מחול ארצי ב"ספרייה הישראלית למחול" בבית-אריאלה. נושא הכנס היה "בריאות הרקדן". הוועדה המארגנת כללה את הספרייה הישראלית למחול, הפיקוח על המחול - משרד החינוך, מתא"ן, המרכז הישראלי לרפואת אמנויות הבמה וארגון DACI. בכנס השתתפו כ-400 איש מרחבי הארץ: מורים, חוקרים, יוצרים, רקדנים ופרחי הוראה למחול במוסדות להשכלה גבוהה ובעלי עניין במחול. בכנס התקיימו סדנאות

הוכרזו הזוכים בפרסי שר התרבות

נבחרו הזוכים בפרסי שר התרבות ליוצרים ומבצעים בתחום המחול. השנה הוחלט להעניק פרסים בארבע קטגוריות: בפרס על מפעל חיים זכתה הכוריאוגרפית מירליה שרון; בפרס ביצוע ללהקת מחול גדולה זכה הבלט הישראלי; בפרס ליוצרים צעירים זכו הכוריאוגרפים רונית זיו, יוסי יונגמן ורמי באר; ובפרס ליוצרים בראשית דרכם, המוענק השנה בראשונה, זכו שלומי ביטון, רננה רז וחגית גודוביץ'. כמו כן הוחלט להעניק תעודת הוקרה ליוצרת ולמורה הוותיקה נעמי אליסקובסקי. טקס הענקת הפרסים יהיה ב-1 בדצמבר במרכז סוזן דלל בתל-אביב.

"בובה'לה" מאת אמיר קולבן, פרויקט רפרטואר, מרכזים קהילתיים תל-אביב-יפו
"Dolly" by Amir Kolban

פרס בסי ליסמין גודר

הרקדנית והכוריאוגרפית יסמין גודר קיבלה את פרס בסי, המוענק מדי שנה לכוריאוגרפים מטעם קהילת המחול בניו יורק. גודר זכתה בפרס על היצירה "Feel Funny Today" שהציגה בעונה שעברה בניו יורק. פרס בסי מוענק ליוצרי מחול

תחרות כוריאוגרפיה בפולין

עינב רוזנבליט

ב-30 באפריל עד ה-1 במאי 2002 התקיימה לראשונה, בגדנסק, פולין, תחרות הכוריאוגרפיה על שם סרגיי דיאגילב. בתחרות השתתפו יוצרים צעירים, לא מוכרים על במות המחול, שיצרו יצירות מחול עכשווי. המשתתפים היו בני מדינות מזרח אירופה, ביניהן - בילורוסיה ופולין. בין חמשת שופטי התחרות ישבה נורית שטרן, רקדנית ותיקה (יוצאת להקת בת-שבע), מורה למחול, ושופטת בתחרויות בינלאומיות, שהוזמנה לפולין מטעם מייסד התחרות, והמפיק בפועל- אלכסנדר אזרקביץ' [Alexandr Azarkevitch], ומטעם שגרירות פולין. לדברי אזרקביץ', המטרה היא להאיר את סצנת המחול בפולין, שבשנים האחרונות חוותה פריחה והתחדשות. בעיקר נלמד בפולין הבלט הקלאסי האקדמי, אך דווקא בשנים האחרונות, משגשגות שם מספר להקות של מחול מודרני, והתחרות שיקפה גם את המחול העכשווי (שהוא מין שילוב של זרמי תיאטרון-המחול לגוויניה והמחול הפוסט-מודרני).

המנצחת בתחרות, אנה קולק [Anna Kolek], מלהקת הבלט של פוזנאן, לא זכתה בפרס כספי כמקובל, אלא בפסלון עשוי אמבר (אבן חן שמופקת בעיר גדנסק) של וסלב ניז'ינסקי. הפסל מתעד את תנועתו של הסולן, הרקדן והכוריאוגרף, ביצירה "מנוחת אחר-הצהריים של הפאון", שהועלה ב"בלט רוס" ב-1912. מייסד התחרות פתח אותה בדברו על דיאגילב, ועל תרומתו הייחודית והנצחית לתולדות המחול העולמי.

הריקוד הזוכה היה דואט עם יסודות של הבלט הקלאסי והמחול המודרני המערבי, שנשען גם על תורות תנועה מן המזרח הרחוק. יצירה זו, כמו שאר היצירות שהועלו בתחרות, שילבה תיאטרון ומחול וגם מיצגי וידיאו, כמקובל במחול העכשווי האירופי. בכך ביטא המופע את בשורתו של דיאגילב, שהיה הראשון להפיק אירועים אמנותיים, שמשלבים מדיומים שונים, שאינם משועבדים זה לזה, ויצירות שבהן לכל ממד אמנותי שמור מקום עצמאי.

החטיבה העליונה מהמרכזים הקהילתיים לעבוד עם הכוריאוגרף אמיר קולבן. לאחר שלושה חודשים העלו את המחול "בובה'ילה".

קדמת במה

זה השנה השנייה שקבוצת המחול "נעה דר-חולון" מעודדת יצירה בקרב רקדני הלהקה. השנה הועלו בכורות מאת מאיה ברנר, שלומית פונדמינסקי, נועה רוזנטל, רננה רז, נחשון שטיין, אסף שץ, עילאיה שליט ומיכל דובדבני. הפרויקט נעשה בשיתוף פעולה עם מרכז המחול "רעים".

סדנת המחול מטה אשר

סדנת המחול של מטה אשר, בניהולה האמנותי של יהודית ארנון, התארכה והופיעה במשך שבוע בפראג. במהלך השבוע התקיימו שני מופעי תיאטרון (Ponec), שבהם הועלו שמונה עבודות וכן סדנה (שאותה כיבדה בנוכחותה אמו של יירי קיליאן) ושיעורים שהעבירו עינב לוי, רכזת הסדנה, והרקדן מרטין קורי.

סדנת מחול אפריקאי עם איישה דיאלו

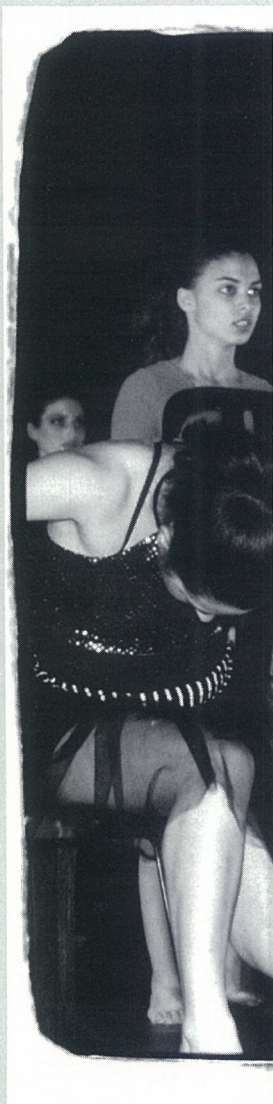
ענבל וולך

ב-7-18 ביולי התקיים במרכז "ביכורי העיתים" בתל-אביב קורס במחול אפריקאי, בהדרכת איישה דיאלו, רקדנית אפריקאית ילידת גינאה, המתגוררת בפריז. בסדנה נלמדו ריקודים מסורתיים של תרבות המנדנג (חבל ארץ במערב אפריקה); מחול המנדנג [Madnang] כולל עשרות ריקודים שונים, המבוצעים למטרות שונות. בסדנה נלמדו שניים מהם: ריקוד הלמבה [Lamba], המזוהה עם קבוצת הגברים ומאופיינת בתנוחת כפיפה ובתנועות ידיים חזקות; והמנדני [Mandany] שהוא ריקוד נשי, המסמל את גילוי הנשיות והבגרות המינית ומדגיש את תנועות האגן. השיעור לווה בתזמורת חיה של תופי דנדנג [Dundung].

במשך שלושה שבועות את התנועה - מהסביבה הטבעית במדבר ובגליל אל הסטודיו ובימת התיאטרון. במפגש השלישי התקיים המופע "בין שני בנים נולדה לה בת" של סדנת המחול ורטיגו בניהולו של אורן טישלר, לכוריאוגרפיה של טישלר ושל גילת אמוץ.

אירועי מחול ביוזמת עיריית תל-אביב-יפו

המחלקה למוסיקה ולאמנויות הבמה, בראשותה של מנחת המחול רנה בדש, קיימה מספר פרויקטים במהלך השנה ובהם: כנס המחול המרכזי "בתנועה מתמדת 2002" שהועלה במוזיאון תל-אביב לאמנות. האירוע, שבו השתתפו להקות ייצוגיות מהמרכזים הקהילתיים של תל-אביב-יפו, עמד בסימן "יתמונות בתערוכה" כנקודת המפתח לגיבוש רעיונות כוריאוגרפיים. נמשך פרויקט דו-קיום ערבי-יהודי בשכונת התקווה וב"ביכורי העיתים". לראשונה נפתח פרויקט שמטרתו לקרב תלמידי מחול מתקדמים לכוריאוגרפים מקצועיים. לאחר בחינות, נבחרו 15 תלמידות מחול בגילאי

חדשות כאן ושם חדש

עת תערוכה הנושאת את הכותרת Kenneth MacMillan The Outsider המתארת את יצירתו. גם הלהקות עימן עבד מקמילן בגרמניה ובאמריקה מחדשות, לכבוד מלאת עשור למותו, את יצירותיו המצוינות ברפרטואר שלהן.

מנהלת אמנותית חדשה לבלט המלכותי השוודי

מדליין און [Madeleine Onne], יוצרת שוודית, שניהלה להקה עצמאית משלה, נתמנתה למנהלת האמנותית של הבלט המלכותי בשטוקהולם. און נולדה ב-1980 בשטוקהולם, והיא בוגרת בית-הספר של הבלט המלכותי השוודי, בו רקדה והגיעה עד לדרגת בלרינה ראשית, כך שהיא מכירה היטב את הבעייתיות של להקה זו, המסונפת לאופרה. לעיתונאי שראיין אותה אמרה און, בין היתר, שהיא מקווה "שיהיו בלהקה כוכבים. אנשים אוהבים כוכבים. גם אני עצמי הולכת לראות סרט, אם מככבים בו טום קרוז או ג'ק ניקולסון..."; הצהרה מביכה, כשהיא יוצאת מפיו של מנהל אמנותי טרי.

ביקור מולדת הסתיים בעשר שנות מאסר על תנאי ואיסור יציאה מאיראן

מוחמד חורדאדיאן הוא מורה לבלט היושב בלוס-אנג'לס כבר כעשרים שנה. חורדאדיאן, יליד טהרן, שהגיע לאיראן לביקור משפחתי, נאסר, הובא לבית-משפט ונידון בשל "פשעיו" - הוראת מחול לנשים ולגברים, דבר האסור באיראן מאז המהפכה האיסלאמית שם - להימנע מהוראה במשך כל ימי חייו. כמו כן נאסר עליו לצאת מאיראן בעשר השנים הבאות. ואם לא די בכך, הוא נידון גם לעשר שנות מאסר על תנאי, פסק-דין שכל בית משפט איראני יכול להפוך למאסר בפועל בכל עת.

הניכרת בתוכניות ההנהלה והשארית להקת הבלט רק כדי לסתום חורים בתוכנית המופעים", אינה באה בחשבון מבחינתה. עכשיו מחפשים לה בקדחתנות מחליף.

"בת-השחף" בבלט בהמבורג

המחזאי הרוסי אנטון צ'יכוב ידוע כמחברן של מה שהוא הקפיד לכנות "קומדיות", כגון "הדוד וניה" או "שלוש אחיות", שהן בדרך כלל עצובות ועוסקות בדיכאון ובהעדר תקווה - נושא שטיפול מחולי בו אינו ממש מתבקש. לכן מפתיע, שמנהל הבלט של המבורג, ג'ון נוימאייר, בחר ב"בת-השחף" כבסיס לבלט משלו, הממלא ערב שלם, שבוצע לראשונה בחודש יוני השנה, בבית-האופרה של המבורג. הבלט העלילתי החדש זכה לתגובות נלהבות. מצד אחד, ציכוב הוא מחזאי שאינו מספק בסיס לתנועה בלטית גדולה, אבל מצד שני, נוימאייר הוא מומחה לבלט העלילתי, כפי שמוכיחות עבודותיו המבריקות כגון "הגברת עם הקמליות" או "חשמלית ושמה תשוקה".

במחזה "בת-השחף" של ציכוב מדובר בבנה של שחקנית מפורסמת ואנוכית, עלם החולם להיות במאי של תיאטרון חדשני. נוימאייר הפך את האם השתלטנית לבלרינה מזדקנת ואת בנה לכוריאוגרף מתחיל. השינוי הדרמטורגי החריף הוא בסיום, כאשר הצעיר, בניגוד למחזה המקורי, אינו מתאבד.

עשר שנים למותו של קנת מקמילן

קנת מקמילן [Sir Keneth MacMillan], שנולד בשנת 1929, שימש ככוריאוגרף ולבסוף כמנהל אמנותי של להקת הבלט המלכותי הבריטי בשנים 1970-1977, ולאחר שהתפטר ממשרה זו היה לכוריאוגרף הראשי של הלהקה בשנים 1977-1992. הוא יצר בלטים רבים, לא רק עבור הבלט המלכותי, אלא גם עבור בלט שטוטגארט ובלט האופרה של ברלין. בסוף אוקטובר 2002 יחדש הבלט המלכותי את יצירתו "Mayerling", אחד הבלטים העלילתיים הידועים שלו, העוסק בטרגדיה שהתרחשה בבית משפחת הקיסר האוסטרי, ערב מלחמת העולם הראשונה. במוזיאון התיאטרון בלונדון תתקיים באותה

אלכסנדר אזרקביץ', רקדן, יוצר ומפיק אירועים אמנותיים, מקווה שתחרות זו פתחה מסורת של אירועים דומים, שיתקיימו בגדנסק מדי שנה ובאותה מתכונת. מטרתו היא לקדם את המחול העכשווי בפולין, להעניק במה ליצירות ביכורים, ובמקביל להנציח את זכרם של דיאגילב וניז'ינסקי, שהיו הראשונים באירופה לערער על מוסכמות הבלט הקלאסי, ולהציע מחול, שהמהות והתוכן בו משתנים, ומכתיבים גם צורניות חדשה.

להקת אסקסטה באוקראינה

להקת אסקסטה, השואבת השראתה מתרבות העדה האתייופית, השתתפה בחודש יולי בפסטיבל בינלאומי לפולקלור - Guelder - Rose International Folk Festival on the Dnipro (המוכר על CIOFF). זו הפעם הראשונה שמגיעה לאוקראינה להקה ישראלית העוסקת במחול אתני זה והעניין הרב שהתעורר הביא להכפלת המופעים של הלהקה. במהלך הפסטיבל העלתה הלהקה תשעה מופעים ונבחרה (יחד עם להקה מסנט פטרסבורג) כלהקה המצטיינת של הפסטיבל. כמו כן הופיעה אסקסטה בפני יهودי בקייב.

מנהלת הבלט ברחה מברלין

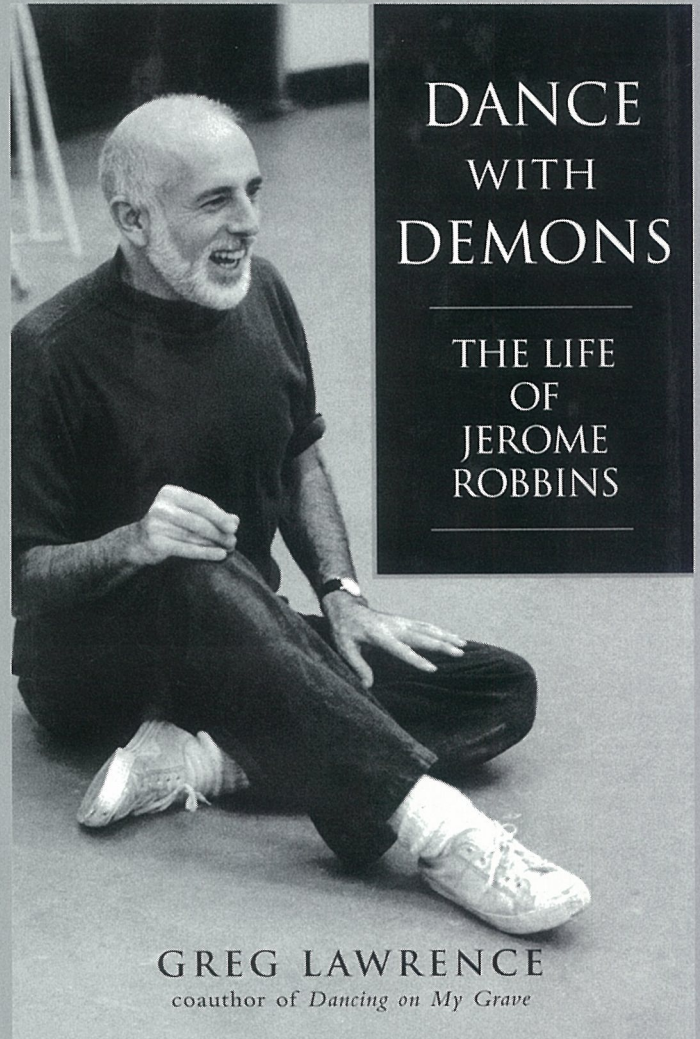
בלנקה לי [Blanca Li] הרקדנית הכוריאוגרפית הצעירה מספרד, שהתמנתה רק לפני חודשים מעטים כמנהלת האמנותית של הבלט ה-Komische Oper של ברלין, התפטרה מתפקידה ועזבה את העיר במהירות כמעט בלתי מכובדת.

בחודש יוני כתבה בלנקה לי מכתב אזהרה להנהלת המוסד המכובד, בו התריעה על כך שהתנאים, שבהם היא ורקדניה נאלצים לעבוד, מונעים מהלהקה להגיע לרמה אמנותית ראויה. מה שגרם לנטישה היתה ההחלטה להקפיא את מספר הרקדנים בלהקה ל-19 בלבד, עד ינואר 2003. "העדפת האופרה,

ביוגרפיה של ג'רום רובינס

ג'ורא מנור

בניו יורק יצאה לאור ביוגרפיה מפורטת מאוד (622 עמ') של הכוריאוגרף ג'רום רובינס, שחיבר גרג לורנס [Greg Lawrence]; מכתבתו של לורנס ניכר שהוא אינו איש מחול, כך שביוגרפיה זו אינה עוסקת בצד האמנותי של יצירתו של רובינס, אלא דווקא בחייו בתיאטרון ובהרבה פסיכולוגיה כביכול. וכל זאת כדי להסביר את התוקפנות

כאשר ועדת הקונגרס לחקירת פעולות לא-אמריקניות ("האינקוויזיציה" של הסנטור מקארתי) אילצה את רובינס להעיד ולמסור מי מחבריו היה בעבר "קומוניסט", נשבר רובינס והסכים למסור כמה שמות, כדי שלא להיכנס לרשימה השחורה של "הסרבנים". על כניעה זו לא סלחו לו רבים, עד יום מותו.

רובינס היה איש שיחה משעשע, מבריק ומהיר מחשבה, אבל כיוצר ומנהל חזרות, הרשה לעצמו להתעמר קשות ברקדנים ובשחקנים. פעם אמר לי: "אני יודע שכל הלהקות שאיתן אני עובד מפחדות מפני, אני פוחד רק מלהקה אחת - בת-שבע..."

קשריו הרבים עם ישראל, עם שרה לוי-תנאי, אותה העריך מאוד, עם להקת בת-שבע, עימה עבד, מתוארים בספר בפירוט, אבל ללא ניסיון להעמיק בסיבות. הספר גדוש אמנם פרטי פרטים, אך אלה אינם מקרבים את הקורא לעיקר אמנותו של רובינס.

פסטיבל בינלאומי לפולקלור 2002

בחודש יוני התקיים בארץ פסטיבל בינלאומי לפולקלור של מעט"ף (המרכז הישראלי לחילופי תרבות עממית ופולקלור), הפועל במסגרת בינלאומית של פסטיבלים לפולקלור CIOFF. למרות המצב הביטחוני הגיעו להקות מאוקראינה, אלבניה, טוואן, מקדוניה, סרי-לנקה, קוריאה ורומניה וכמובן להקות ישראליות. הלהקה מהונגריה ביטלה את השתתפותה, שבוע לפני תחילת הפסטיבל.

הפסטיבל נדד מירושלים, לכפר כעביה, יבנה, חדרה, אכזיב, חלון, עפולה, יקנעם, גן שמואל ותל-אביב.

למרות הימים הקשים, טוענים מארגני הפסטיבל, שמספר הצופים הגיע ל-30,880.

Dance With Demons the life of Jerome Robbins by Greg Lawrence
G.P. Putnam's Sons, New York, 2001

והאכזריות של רובינס במהלך החזרות, שהיתה לשם דבר. כותרת הספר - Dance With Demons - משמע רוחות הרפאים הפרטיים של רובינס, כגון יהדותו, שמעולם לא הסתיר, ההומוסקסואליות שלו, שבה לא היה מוכן להודות, נטיותיו לדעות שמאלניות מתקדמות, שהיו מסוכנות בארה"ב של שנות ה-50. אלה "הרוחות" שאיימו עליו.